

Aan de gemeenteraad

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441491
Contactpersoon : Hans van Ammers
Telefoonnummer : 026 3774431

Onderwerp: Deelname gemeente aan twee Europese subsidieprojecten gericht
op het verminderen van energiearmoede

Geachte voorzitter en leden,

Wij stellen u voor kennis te nemen van ons besluit van 18 februari 2020 om bij honorering van twee Europese subsidieprojecten de gemeentelijke bijdrage van € 305.000,- te financieren uit het Klimaatfonds. Met de deelname aan deze projecten halen we budget en kennis binnen om Arnhemmers die een groot deel van hun lage besteedbare inkomen kwijt zijn aan energiekosten, te helpen om hun energierekening te verlagen.

Inleiding

Zowel in de door u in april 2019 vastgestelde 'Arnhemse aanpak van de wijkgerichte energietransitie' als in het op 29 januari jl. vastgestelde Arnhemse programma 'New Energy Made in Arnhem 2020-2030' is nadrukkelijk oog voor Arnhemmers die moeite hebben hun energierekening te betalen. Dit zijn inwoners die een groot deel van hun lage besteedbare inkomen kwijt zijn aan energiekosten. Mede omdat de verwachting is dat de gasprijs de komende jaren fors zal gaan stijgen en dat we willen dat de energietransitie voor iedere Arnhem haalbaar en betaalbaar is, is het risico groot dat deze inwoners een steeds groter deel van hun besteedbaar inkomen aan vooral het verwarmen van hun woning kwijt zullen zijn. Wij zetten daarom actief in op het ondersteunen van inwoners bij het isoleren van de woningen en het overschakelen naar duurzame energiebronnen. Wij zien in de deelname van de gemeente aan twee nieuwe Europese subsidieprojecten een manier om hieraan deels invulling te geven. De benodigde gemeentelijke bijdrage wordt uit het Klimaatfonds gefinancierd. Dit voorjaar horen we of de subsidieaanvragen ook daadwerkelijk worden toegekend.

Deelname van de gemeente aan twee Europese subsidieaanvragen

We hebben als gemeente de mogelijkheid deel te nemen aan twee Europese subsidieprojecten binnen het Interreg programma Noordwest-Europa (NWE): het project CAN-CAP en het project HEET. Beide Europese samenwerkingsprojecten richten zich op het verminderen van energiearmoede en dragen dus bij aan de haalbaarheid en betaalbaarheid van de doelstellingen van het energieprogramma. Binnen deze twee projecten ligt de focus in eerste instantie op huurders en woningeigenaren met een laag inkomen.

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441491
Pagina : 2

De projectaanvraag genaamd CAN-CAP gaat voort op het eind vorig jaar afgeronde EU-project Climate Active Neighbourhoods (kortweg CAN) en met name de positieve ervaringen die in Plymouth (VK) en Brest (F) zijn opgedaan in het verlagen van de energierekening van inwoners van achterstandswijken. Binnen CAN-CAP willen we 100 huurders van sociale huurwoningen gaan helpen hun energierekening te verlagen door het geven van advies en door in hun woningen kleine energiemaatregelen te installeren zoals bijvoorbeeld tochtstrips en LEDlampen. Als het project wordt toegekend gaan we daarin nauw samenwerken met onze woningcorporaties waarvan de woningen zijn.

In het project zijn nog 4 partners betrokken uit Frankrijk, Duitsland, België en het Verenigd Koninkrijk. Bij honorering zal het project ruim anderhalf jaar gaan lopen.

De tweede aanvraag voor Europese subsidie is voor het project genaamd HEET, waarbij de afkorting staat voor 'Homeowner Empowerment in the Energy Transition'. HEET richt zich op de groep woningeigenaren met een laag of onzeker inkomen. Zonder gerichte hulp en vooral zonder op maat gemaakte financiële arrangementen is deze groep woningeigenaren niet in staat hun woning te verduurzamen en zo hun energierekening te verlagen. Binnen dit project willen we 200 eigenaren gaan helpen hoe ze hun energierekening kunnen verlagen op dezelfde manier als bij de huurders in CAN-CAP. Daarnaast krijgen ze als huiseigenaar allemaal een advies over hoe ze hun woning verder kunnen verduurzamen met als resultaat een sterk verbeterd energielabel en dus een lagere CO2-uitstoot. In het HEET-project doen naast de gemeente Arnhem en de Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN) nog 9 partners uit België, Frankrijk, Luxemburg en het Verenigd Koninkrijk mee. De HAN zal onderzoek doen naar het effect van de hulp aan onze inwoners. Ook zal de HAN uit de ervaringen in alle deelnemende steden en gemeenten, lessen trekken voor een effectieve langjarige aanpak in Nederland en daarbuiten. Bij honorering krijgen we ruim 3 jaar om het project te gaan uitvoeren.

Aanvragen borduren voort op eerdere ervaringen rond het verminderen van energiearmoede

De beide EU-projecten waaraan we willen gaan deelnemen, bouwen qua aanpak voort op de ervaringen die Plymouth (VK) en Brest (F) én de ervaringen van onze eigen Energie Armoede Pilot die we eind vorig jaar zijn gestart. Ervaringen die allemaal zijn opgedaan binnen het EU-project CAN waar Arnhem ook partner in was en dat op 1 januari jl. is gestopt.

Ervaringen in Engeland en Frankrijk

In Plymouth en Brest werden bewoners door energiecoaches 1-op-1 geholpen om meer energiebewust te worden en werden in hun woningen eenvoudige energiebesparende maatregelen geïnstalleerd. Dit leidde niet alleen tot een verlaging van hun energierekening, en dus een vermindering van hun energiearmoede, maar de benadering bleek een groot deel van de bewoners ook het gevoel te geven dat ze weer wat meer controle kregen over hun leven. Dit leidde bij ongeveer de helft van de bewoners ertoe dat ze zich gezonder voelde en zodoende minder gebruik gingen maken van gezondheidsvoorzieningen als de huisarts. De analyse is dat deze toename in welzijn en welbevinden kwam doordat ze op een positieve manier werden benaderd.

Pilot Energie Armoede

Datum : 18 februari 2020
Zaaknummer : 441491
Pagina : 3

Gezien de hierboven beschreven positieve ervaringen zijn we in 2019 in delen van 3 wijken (Geitenkamp, Het Broek en Vredenburg/Kronenburg) een eigen pilot gestart. Met als doel ervaring op te doen met de manier waarop we onze eigen inwoners het beste kunnen helpen hun energierekening blijvend te verlagen. En dan gaat het om inwoners die nu een groot deel van hun besteedbaar inkomen aan energie besteden. Inmiddels zijn in de pilot 35 huishoudens benaderd door een energiecoach waarbij in alle gevallen de energierekening met minimaal € 150,- op jaarbasis is verlaagd. De betrokken bewoners geven aan heel positief te staan tegenover de geboden hulp.

Consequenties

Bij honorering van de Europese subsidieprojecten ontvangt de gemeente een subsidie van 60% op de geplande activiteiten. Dit houdt in dat we grofweg twee keer zo veel inwoners kunnen gaan helpen en ondersteunen in het verlagen van hun energierekening; in beide projecten tezamen zo'n 300 huishoudens. De samenwerking met onze buitenlandse partners geeft ons daarbij waardevolle kennis en ervaring in handen hoe wij onze inwoners het beste kunnen helpen. De organisaties die de hulp aan de bewoners gaan verlenen - zoals de Energiebank Arnhem en de Rijn en IJssel Energie coöperatie - zijn verder in staat energieadviseurs op te leiden die naar de huishoudens toe gaan om hen gericht te helpen. Ten slotte kan er geregeld worden dat (vooral) de woningeigenaren financieel advies krijgen hoe zij hun woning kunnen verduurzamen.

Met de Arnhemse activiteiten die we in beide subsidieprojecten willen gaan doen, is een budget gemoeid van bijna € 930.000,-. Bij honorering wordt 60% aan deze kosten gesubsidieerd. De overige 40% moet door de aanvrager, en dat zijn wij als gemeente, worden gefinancierd. Dat komt voor beide projecten neer op een eigen bijdrage van afgerond € 305.000. Hierbij is rekening gehouden met een provinciale bijdrage van € 30.000,- omdat de projecten bijdragen aan de provinciale doelstellingen voor de energietransitie. De eigen bijdrage zullen wij bij honorering van de projecten financieren uit het Klimaatfonds. De bijdrage voldoet aan de spelregels Klimaatfonds die hierover door u zijn vastgesteld.

Communicatie

We horen dit voorjaar of de projectaanvragen worden gehonoreerd. Als dat het geval is zullen we persberichten opstellen waarin we de deelname aan de projecten bevestigen en bij de feitelijke start van de activiteiten breed in en met de stad gaan communiceren.

Hoogachtend,
het college van burgemeester en wethouders van Arnhem,
de secretaris, de burgemeester,